

**Stadiul pregătirii
pentru aplicarea reglementărilor Basel II
în sistemul bancar românesc**

**Florin Georgescu
Prim-viceguvernator al BNR**

3 martie 2005

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Dinamica Acordului de capital

BASEL I

BASEL II

(iunie 2004)

PILONUL 1

PILONUL 2

PILONUL 3

Reguli pentru stabilirea nivelului minim de capital pentru acoperirea:

- riscului de credit (Acordul din 1988)
- riscului de piață (Amendamentul din 1996)

Cerințe minime de capital

- Riscul de credit
- Riscul de piață
- Riscul operațional

Supravegherea adecvării capitalului

- Accentuarea rolului autorității de supraveghere

Disciplina de piață

- Cerințe de raportare

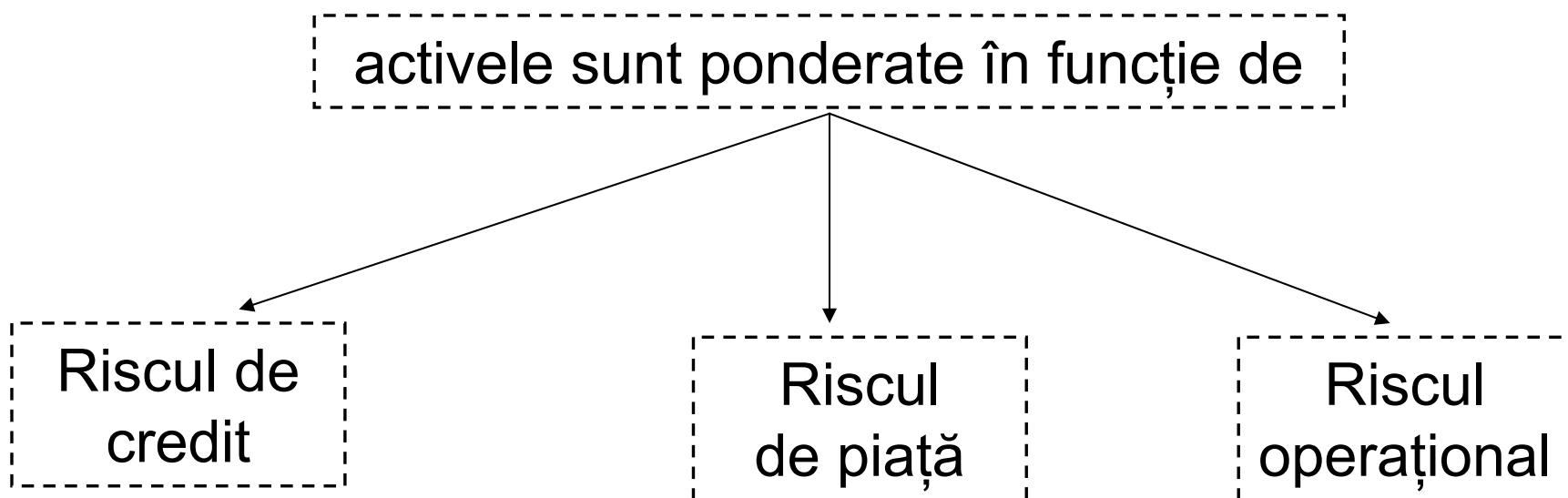
Noul Acord de capital – structură complexă dezvoltată pe trei piloni

Pilonul 1 – Cerințe minime de capital <i>Abordare cantitativă a cerințelor prudențiale</i>	Pilonul 2 –Supravegherea adecvării capitalului <i>Abordare calitativă a cerințelor prudențiale</i>	Pilonul 3 – Disciplina de piață <i>Instrument necesar în supravegherea prudențială</i>
<p>Reguli flexibile și avansate de determinare a cerințelor minime de capital pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riscul de credit: <ul style="list-style-type: none"> • abordarea standardizată • abordarea bazată pe modele interne (Internal Rating Based Approach - IRB) <ul style="list-style-type: none"> • varianta de bază • varianta avansată • Riscul de piață • Riscul operațional <ul style="list-style-type: none"> • abordarea indicatorului de bază • abordarea standardizată • abordarea evaluării avansate (modele interne) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rol activ al autorității de supraveghere în evaluarea procedurilor interne ale băncilor privind adecvarea capitalului la profilul de risc • Verificarea procedurilor interne ale băncilor de către autoritatea de supraveghere • Impunerea cerinței ca instituțiile de credit să mențină capital în exces față de nivelul minim indicat de Pilonul 1 • Implementarea unor mecanisme de intervenție timpurie a BNR 	<p>Cerințe de raportare mai detaliate către BNR și, ca noutate, către public, referitoare la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • structura acționariatului • expunerile la risc • adecvarea capitalului la profilul de risc

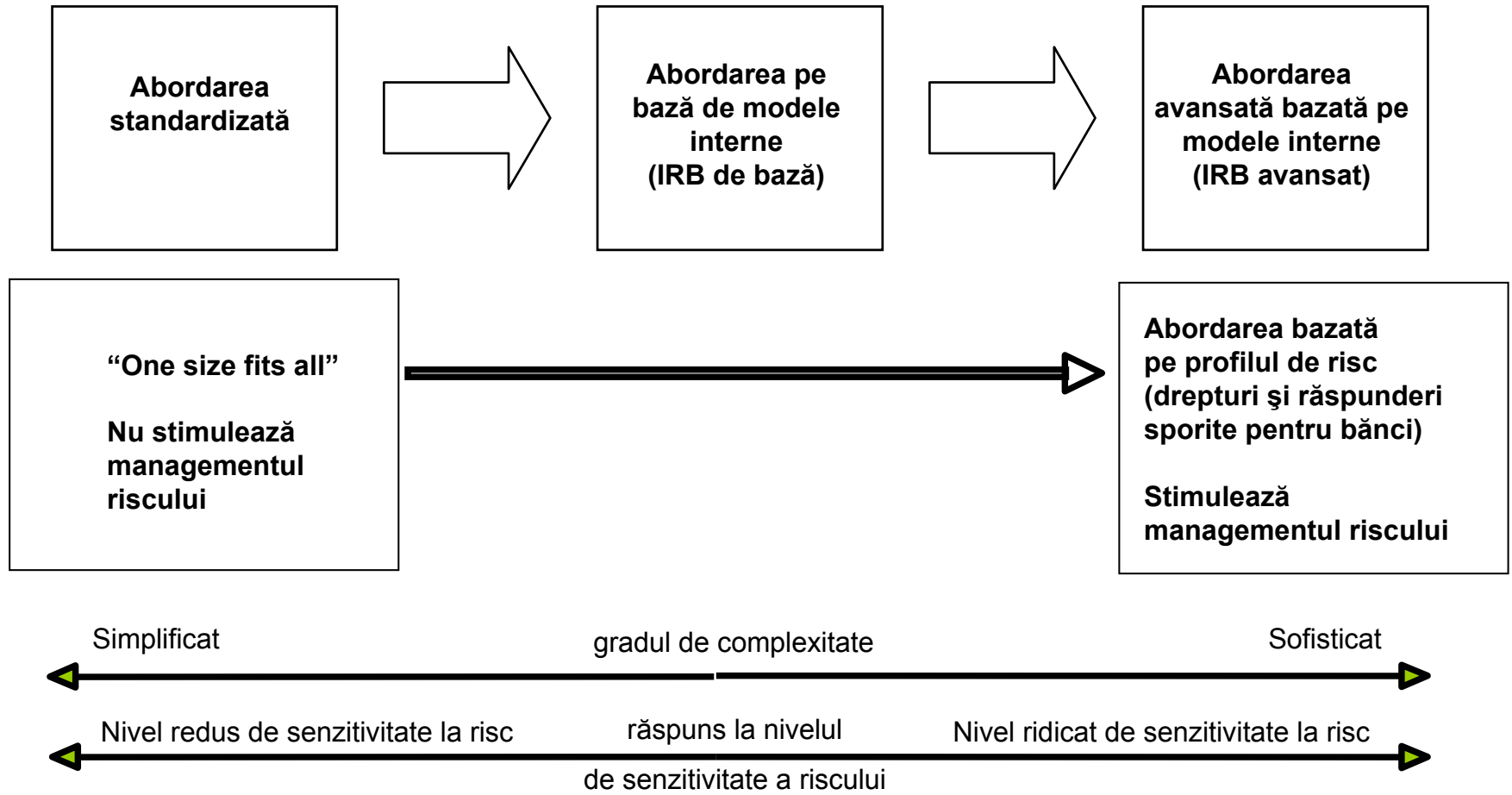
Pilonul 1 – Structura Noului Acord de capital (NAC)

Rata de adecvare a capitalului impusă de NAC rămâne 8%
(actualul nivel de 12% în România)

Cerințele minime de capital

Cele trei abordări

Riscul de credit – Abordarea standardizată

Expuneri față de autorități centrale și bănci centrale →

AAA la AA-	A+ la A-	BBB+ la BBB-	BB+ la B-	Sub B-	necotate
0%	20%	50%	100%	150%	100%

Expuneri față de bănci →

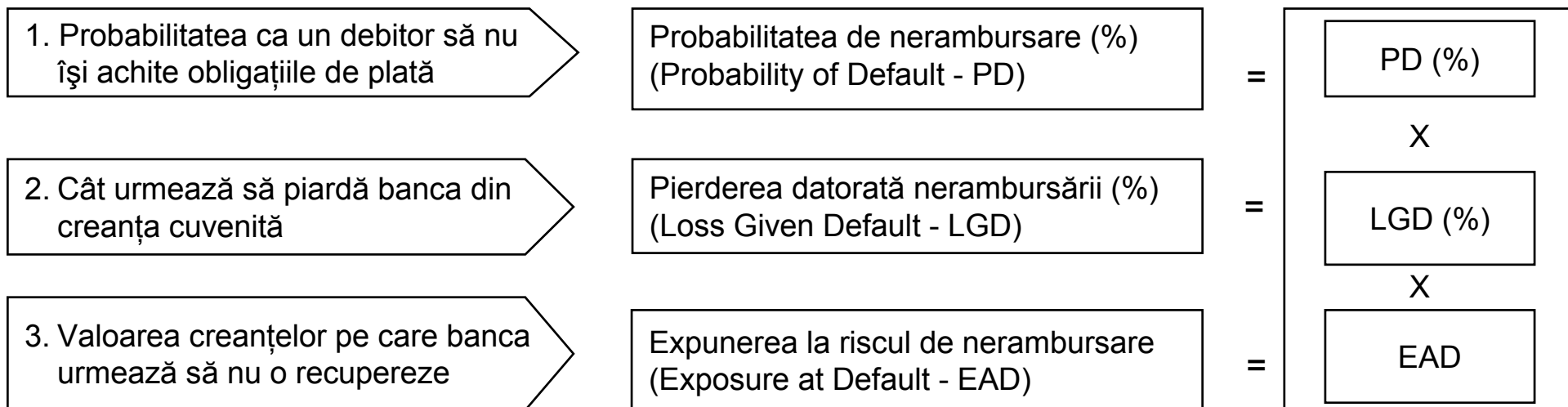
	AAA la AA-	A+ la A-	BBB+ la BBB-	BB+ la B-	Sub B-	necotate
Opțiunea 1 – standard	20%	50%	50% (20% actual)	100%	150%	50%
Opțiunea 2 – expunerea pe termen scurt	20%	20%	20% (idem în prezent)	50%	150%	20%

Expuneri față de

	AAA la A-	A+ la A-	BBB+ la BB-	Sub BB-	necotate
corporații	20%	50%	100% (idem)	150%	100%
retail	75% (100% actual)				
ipoteci pe locuințe	35%; 50% actual (doar cu respectarea anumitor condiții)				
ipoteci pe spații comerciale	100% (idem), cu aprobarea băncii centrale și cu respectarea anumitor condiții se poate aplica o pondere de risc de 50%				

Riscul de credit – Abordarea bazată pe modele interne

Valoarea pierderii așteptate

$$\text{Pierdere așteptată (\%)} = \text{PD} * \text{LGD}$$

$$\text{Valoarea pierderii așteptate} = \text{Pierdere așteptată} * \text{EAD}$$

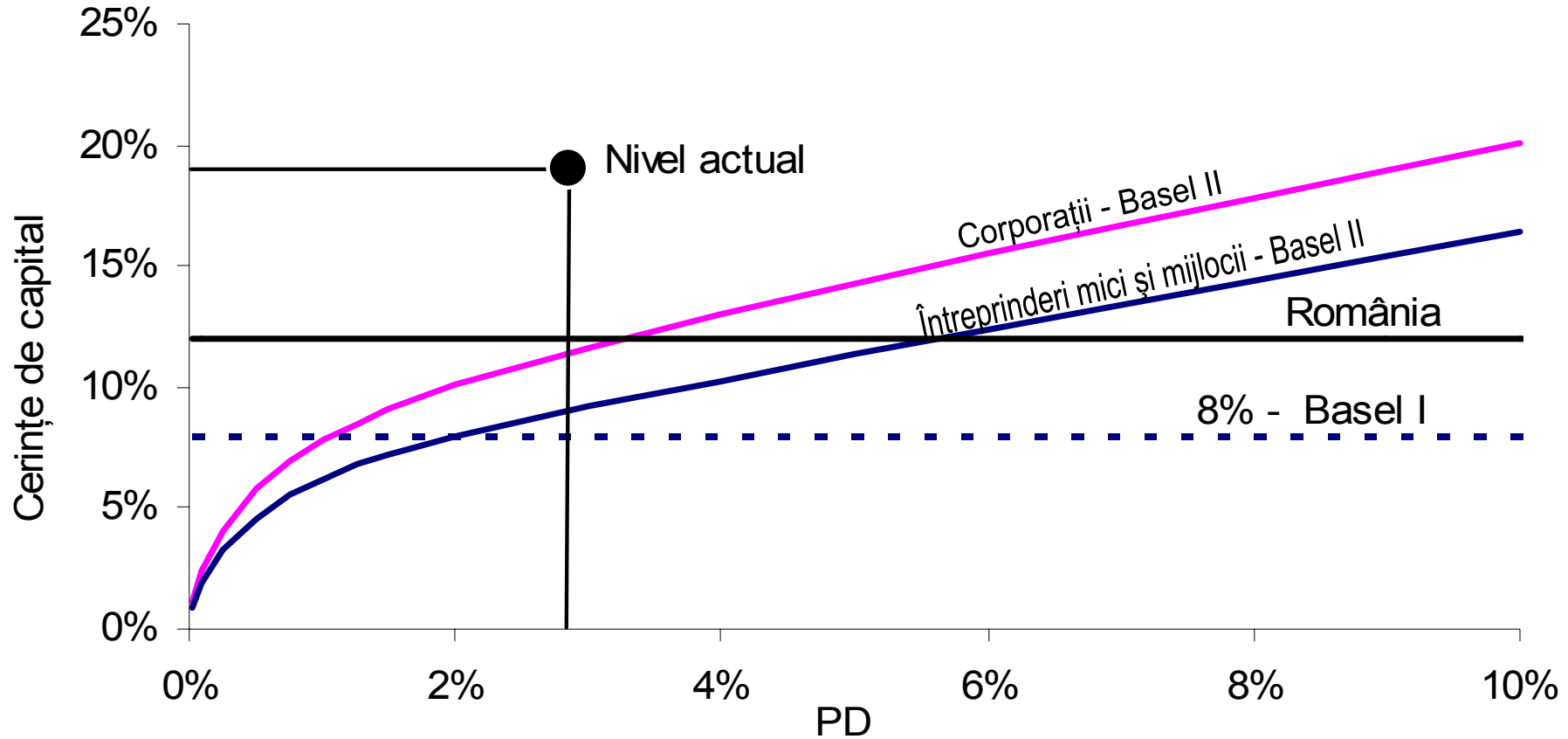
Se aplică principiile IRB – modele interne – determinarea acestor indicatori este realizată de bancă, utilizând modele interne dezvoltate de aceasta ținând cont de profilul de risc

Pilonul 1 – cerințe minime de capital

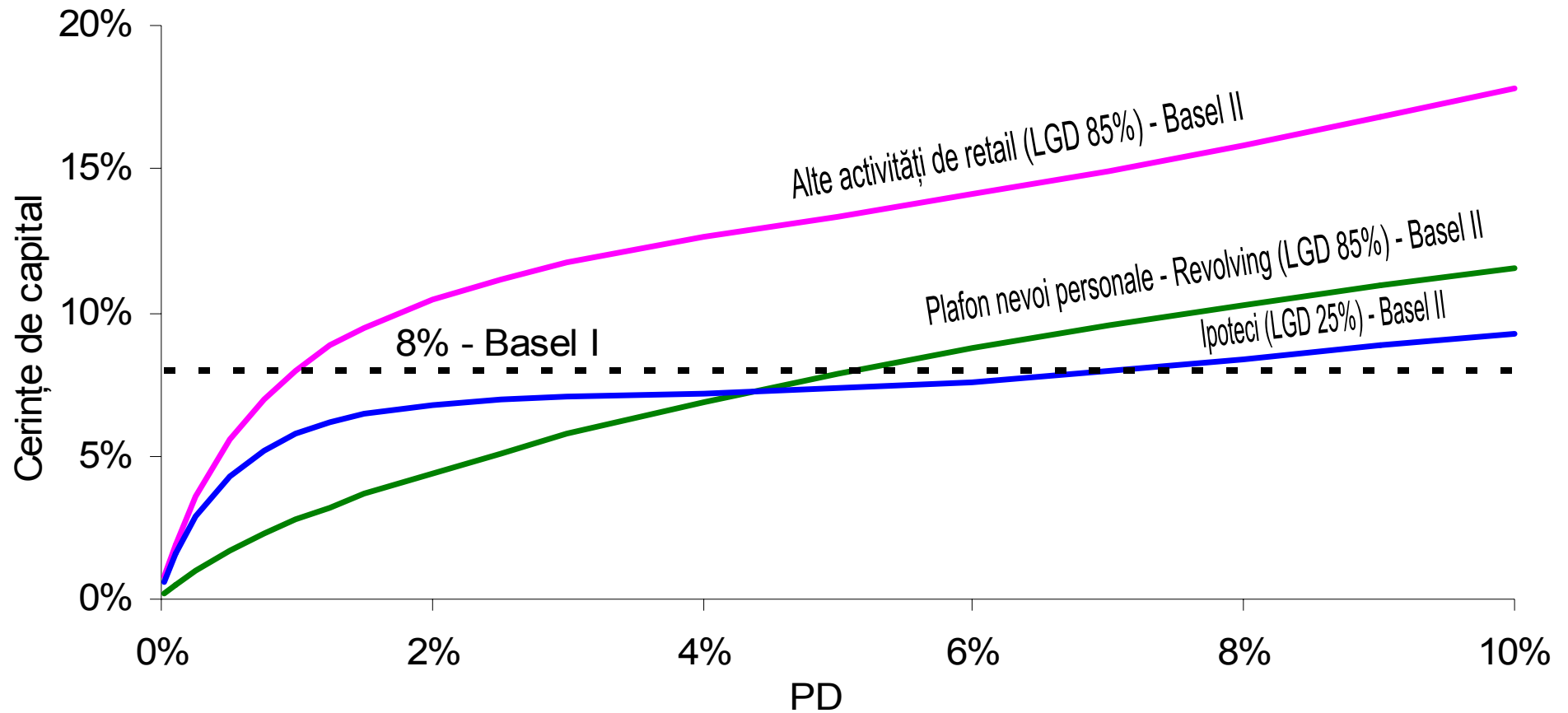
Riscul de credit - Componente ale riscului de credit

Valoarea pierderii așteptate	=	Probabilitatea de nerambursare (PD)	x	Pierdere datorată nerambursării (LGD)	x	Expunere la riscul de nerambursare (EAD)
Abordarea standardizată		Rating extern (agenții specializate)		Prevăzută prin reglementări, conform Basel II		Prevăzută prin reglementări, conform Basel II
IRB abordarea de bază		Rating intern (scoring intern)		Prevăzută prin reglementări		Prevăzută prin reglementări
IRB abordarea avansată		Rating intern		LGD conform modelului intern		EAD conform modelului intern

Ponderare la risc - sector corporatist -

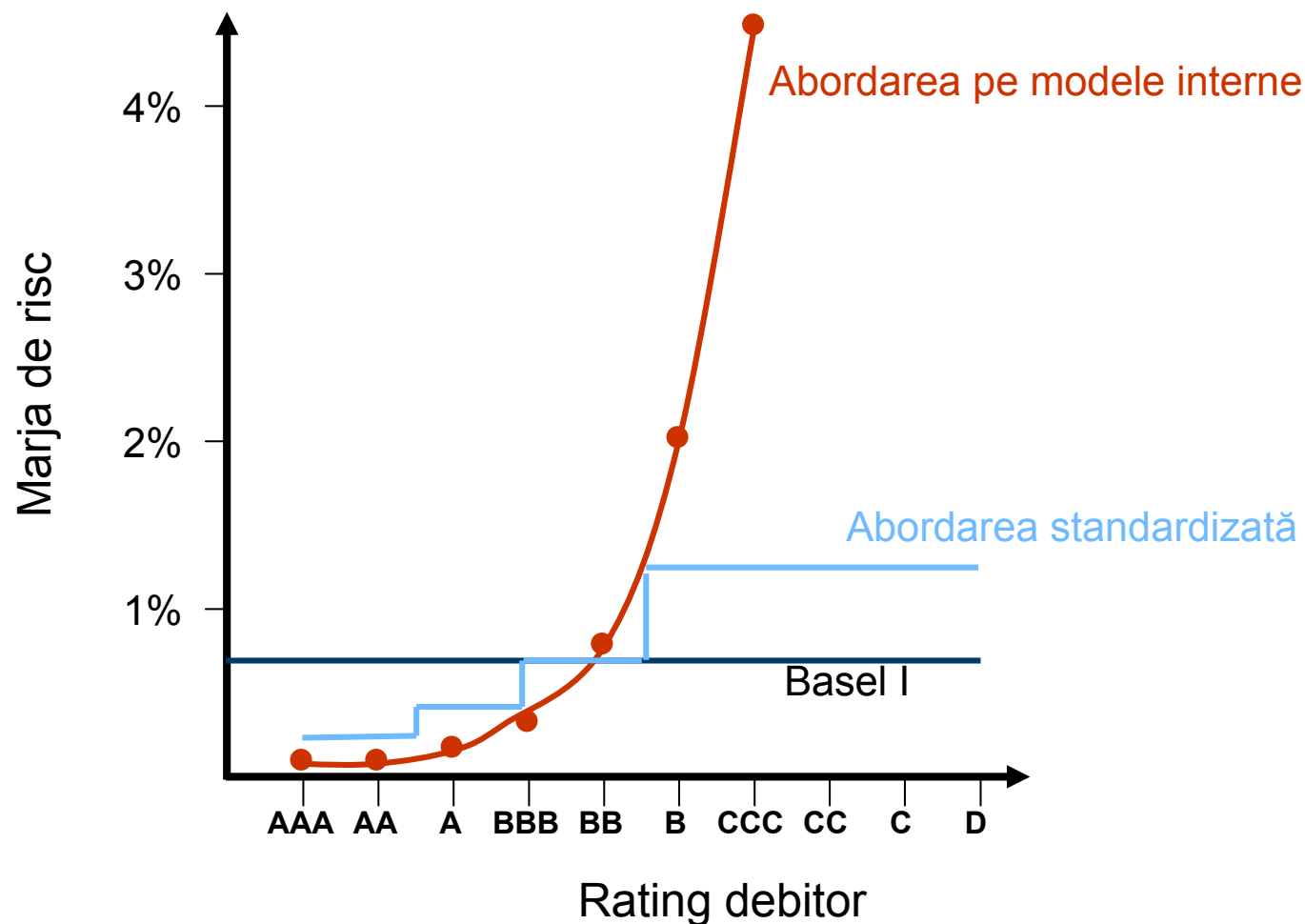

Ponderare la risc - sector retail -

Relația între rating și costul creditării

Costul de reglementare a creditului

Pilonul 1 – Cerințe minime de capital

Riscul operațional

➤ **metoda indicatorului de bază**

- determinarea necesarului de capital prin aplicarea unui procent de 15% venitului mediu brut din ultimii trei ani (veniturile excepționale nefiind incluse)

➤ **metoda standardizată**

- descompunerea operațiunilor băncii pe tipuri și subtipuri de activități
- aplicarea unor procente cuprinse între 12% și 18% indicatorilor relevanți pentru fiecare subtip de operațiune
- însumarea rezultatelor obținute anterior pentru determinarea necesarului de capital

➤ **metoda evaluării avansate**

- cerințe stabilite pe bază de modele interne
 - integrate în procesul de management al riscului
 - validate intern și extern (de BNR și auditorul specializat)

Pilonul 2 – Supravegherea gestiunii riscului

Implicarea activă a autorității de supraveghere pentru:

- revizuirea proceselor de evaluare a adecvării capitalurilor proprii fiecărei bănci
- identificarea factorilor de risc și, apoi, a pârghiilor necesare pentru a determina băncile să mențină un nivel suplimentar al capitalului față de limitele minime rezultate din regulile cantitative ale Pilonului 1
- adoptarea unor măsuri care să prevină diminuarea capitalului sub nivelul minim impus pentru acoperirea riscurilor

Pilonul 3 – Disciplina pieței ca instrument de supraveghere

Implicarea activă a autorității de supraveghere, precum și a altor instituții și entități pentru:

- identificarea informațiilor care trebuie transmise BNR și publicului pentru asigurarea disciplinării pieței bancare
- construirea mecanismelor necesare utilizării informațiilor de piață ca instrument în activitatea de supraveghere a băncilor
- uniformizarea raportărilor ținând cont de IFRS

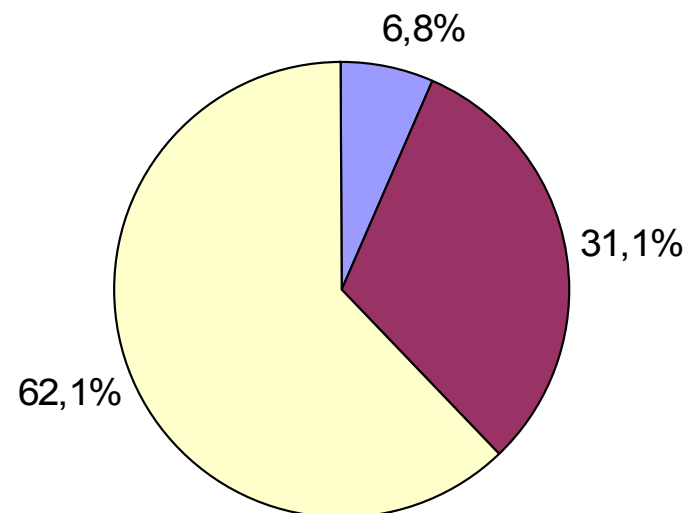
Implementarea Basel II în România - strategia băncii centrale

Elemente-cheie și condiționalități

Caracteristicile sectorului bancar

- 39 de bănci (din care 7 sucursale ale unor bănci străine)
- Total activ bancar: 22,3 miliarde EUR
- 60% din activele bancare sunt concentrate în primele 5 bănci din sistem
- Indicatorul de solvabilitate = 18,79 %
- Cerințe de capital pentru riscul de piață – perioadă de testare
- Acționariat reprezentat în majoritate de entități străine

Structura acționariatului în cadrul instituțiilor de credit din România

- instituții de credit cu capital majoritar de stat
- instituții de credit cu capital majoritar privat românesc
- instituții de credit cu capital majoritar străin (incluzând filialele băncilor străine)

Elemente-cheie și condiționalități ale strategiei de implementare (1)

Instituții de credit	Indicatorul de solvabilitate*)		din care: influența necesarului de capital corespunzător cerințelor aferente riscului operațional - metoda indicatorului de bază -
	Conform Basel I	Conform Basel II - abordare standard -	
Bănci persoane juridice române	20,06%	11,62%	-1,04%

*) calculat conform datelor la 31.12.2003

Elemente-cheie și condiționalități ale strategiei de implementare (2)

➤ Opțiuni ale instituțiilor de credit pentru implementarea Basel II

	Risc de credit			Risc operațional		
	Standard	De bază	Avansat	De bază	Standard	Evaluare avansată
decembrie 2006	13%	6,4%	–	12,4%	9,9%	–
ianuarie 2007	85%	14%	1%	81%	18%	1%

➤ Implementarea Basel II va conduce la:

- dezvoltarea pieței agențiilor de rating
- dezvoltarea bazelor de date statistice și a metodelor econometrice pentru fundamentarea modelelor interne ale băncilor

➤ Formarea resurselor umane, element-cheie pentru:

- utilizarea eficientă a modelelor de evaluare ale agențiilor de rating
- desfășurarea procesului de supraveghere la nivelul cerințelor Pilonului 2
- validarea modelelor interne ale instituțiilor de credit de către BNR

Măsuri de întreprins pentru implementarea Basel II (1)

➤ Cadrul legislativ

- Preluarea și transpunerea în legislația românească a Directivelor europene

➤ Cadrul instituțional

- Banca centrală
 - specializarea personalului
 - dezvoltarea bazelor de date privind creditele
 - autoevaluarea capacității de supraveghere (Pilonul 2)
 - evaluarea impactului evoluțiilor macroeconomice asupra stabilității financiare
- Instituții de credit
 - includerea noilor cerințe în strategiile și politicile interne
 - dezvoltarea practicilor de guvernanță corporativă
 - reconfigurarea obiectivelor în domeniul clientelei și al produselor bancare

Măsuri de întreprins pentru implementarea Basel II (2)

- **Cadrul relațional**
 - Colaborarea între BNR, MFP, CNVM, CAFR, ARB
- **Acorduri de cooperare cu autoritățile de supraveghere** din statele de origine ale instituțiilor de credit care dețin filiale în România
- **Întărirea colaborării la nivel regional** privind experiența în implementarea Basel II
- **Dezvoltarea agențiilor naționale de rating**